

NiaBulteno

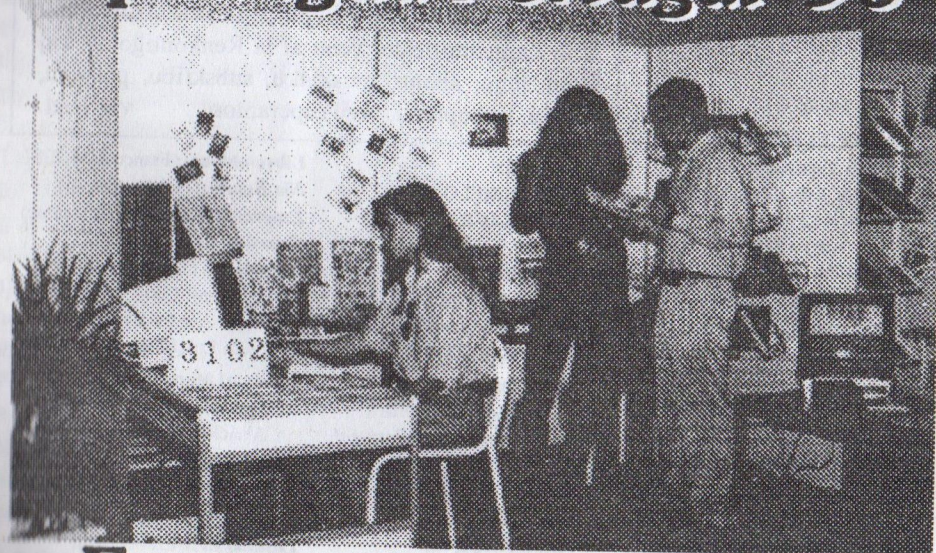
OUTUBRO-DEZEMBRO 1996 OKTOBRO-DECEMBRO Numero 70

Informa Bulteno de
Portugala Esperanto-Asocio

Boletim Informativo da
Associação Portuguesa de Esperanto

✉ Rua Dr. João Couto 6 r/c A, PT-1500 LISBOA ☎ +351 +(0)1 +714 13 59

Expolingua Portugal '96

**Esperanto preskaŭ sola
inter «lingvoj
kaj kulturoj»**

CURSOS
96/97

pág.4

PEA na WWW: <http://sweet.ua.pt/~jmm/esperant/index.htm>, pág.5

Nia Bulteno (informa bulteno de
Portugala Esperanto-Asocio)
ISSN: 08719241

Numero 70 (okt.-dec. 1996)

Direktoro: Olga ALMEIDA

Redaktoro: António MARTINS

kunlaboris: Werther SACRA-

MENTO, Georgina PEREIRA

reviziis: Werther SACRAMENTO

Eldonkvanto: 500 ekzempleroj

Komputile kompostita

per *Aldus PageMaker*™ 5.0 kun

Esp Svisujo, *Esp Publika* kaj

Esp Tempo (el *Ĉapeli*™ 1.0j)

ofsetita per Risograph GR1700

en A.E.F.C.L.

Limdato por NB71: 1996.12.31

Portugala Esperanto:

Portugala Esperanto-Asocio

✉ Rua Dr. João Couto 6 r/c A
PT-1500 LISBOA

☎ +351+(0)1+714 13 59

☎ +351+(0)1+793 39 24

✉ cbacano@cc.fc.ul.pt

🌐 [http://sweet.ua.pt/~jmm/
esperant/index.htm](http://sweet.ua.pt/~jmm/esperant/index.htm)

Fondita en 1972.04.25

Landasocio de U.E.A. ekde 1979

K-ano A: Faria de BASTOS

Membraro (96.11.09): 282 anoj

Monata kotizo: 240 PTE (2/3-a
rabato por emeritaj kaj sub-18-

-jaruloj, 100%-a por malriĉuloj)

Aniĝkotizo: 400 PTE (2/3 de 240)

Gvidorganoj (ekde 1995.03.25):

Ĝeneral-Asemblea Stabo:

Prezidanto: Fernando COSTA

Sekretarioj:

Licínio GRANADA

Eusébio dos SANTOS

Estraro:

Prezidanto: Faria de BASTOS

VicPrezidanto:

António MARTINS

Sekretario: Alcino ALVES

Kasisto: Jaime CORREIA

Ĉi-numere...

vi verŝajne konstatos ke revenis la dikaj numeroj de *NB*, post triopo (tuta jaro!) kiu, pro diversaj motivoj ne superis dudek paĝojn. Ĉi-numere revenas ankaŭ la portugallingva suplemento *Esperanto—Lingua viva!*, kies sukceso pli kaj pli grandigaas. Vi konstatos ankaŭ ke la numero juliseptembra entute ne atingis vin. Mi tajpas nun tuj post kompletigo de ĉi oktobrdecembra *NB* mem, kaj ankoraŭ multo redaktendas en la suplemento... (Facilanimaj kritikistoj espereble neniam spertu la frustron fojan senti sin labori solaj — sen reeĥo kaj sen apogo.) La enhavo de ĉi numero inspiras la evidentajn alvokojn: pagu la kotizon, venu al la Zamenhoffesto, venu al la Renkontiĝo — kaj lernu, legu, abonu, musklaku, subskribu, postenu, vojaĝu, partoprenu, vivu esperanton! **via Red.**

Voĉdonantoj:

Francisco MELO

Werther SACRAMENTO

Leal da SILVA

KontrolKomitato:

Prezidanto: Silva ALMEIDA

Revizoroj: Georgina PEREIRA

Franco SIMÕES

Junulara Sekcio:

Portugala Esperanto-Junularo

Jovens Esperantistas de Portugal

✉ ☎ 📧 📠 ĉe P.E.A.

PEJularo:

Susie CARVALHO,

Vitor MARQUES,

António MARTINS (Ancxjo),

José Luis MENDES,

João OLIVEIRA,

Georgina PEREIRA (Ĝina),

Ricardo TOSCANO k.m.a.

Neelektitaj Postenoj:

Instruado: João SANTOS

Libro-Servo: A. da Silva ALMEIDA

Biblioteko: Werther SACRAMENTO

(periodaĵoj) vakas

(diversaĵoj) vakas

Internet-aferoj:

José MARTINS jmm@ua.pt

Libro-eldonoj: Franco SIMÕES

Nia Bulteno: (vd. kolofonon)

Esperanto—Lingua Viva: (same)

Gazetaro: Alan ROMERO

Eltondajoj: Olga ALMEIDA

Leteramikoj: Georgina PEREIRA

Turismo: Ana CASTRO

Filatelio: Luís Filipe MARTINS

Honoraj Membroj:

Manuel de Sousa TEIXEIRA

Alsácia Fontes MACHADO†

Manuel de FREITAS

Alberto Pedro da SILVA†

Herberto MIRANDA

Landaj Reprezentantoj:

U.E.A.: A. da Silva ALMEIDA

ILEI: João SANTOS

E.E.U.: M. Faria de BASTOS

TEJO: António MARTINS

TEJA: Alan ROMERO

ILERA: Francisco MELO [CTICGE]

EJA: Faria de BASTOS

SAT: Werther SACRAMENTO

IKUE: M. Salete dos SANTOS

KEK: Alcino ALVES

IFEF: vakas

SEL: vakas

ISAE: vakas

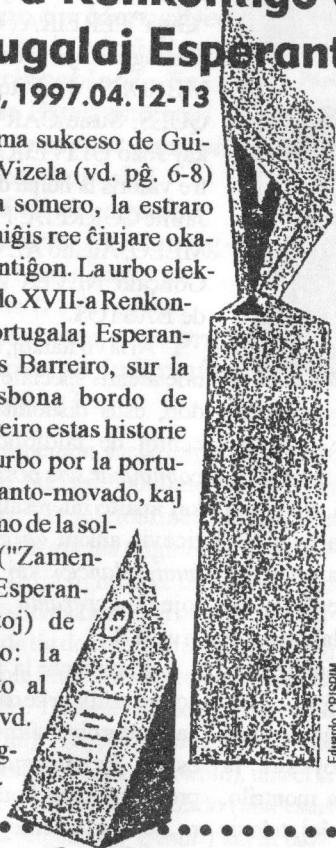
XVII-a R.P.E.:

Barreiro'97

XVII-a Renkontiĝo de Portugalaj Esperantistoj

Barreiro, 1997.04.12-13

Post la ioma sukceso de Guimarães - Vizela (vd. pĝ. 6-8) en pasinta somero, la estraro entuziasmiĝis ree ĉiujare okazigi renkontiĝon. La urbo elektita por la do XVII-a Renkontiĝo de Portugalaj Esperantistoj estas Barreiro, sur la kontraŭlisbona bordo de Taĵo. Barreiro estas historie tre grava urbo por la portugala Esperanto-movado, kaj ankaŭ hejmo de la solaj ZEOj ("Zamenhof"- aŭ "Esperanto"-objektoj) de Portugalio: la monumento al esperanto (vd. bild.) starigita sur plac-

Zamenhoffesto '96

La venontan 15-an de decembro estos pasintaj 137 jaroj de la naskiĝo de iu bubo tiam nomata Lejzer, en urbeto Białystok. Li poste alprenis kelkajn aliajn nomojn, kaj en sia 56-jara vivdaŭro umis kiel filantropa oftalmologo, filozofo, pledisto por la latinliterigo de sia jida lingvo, k.s. Li ankaŭ aŭtoris iun lingvo-projekton, kiu ankoraŭ nuntempe ha-

eto Zamenhof. La decidita dato por la Renkontiĝo ankaŭ rilatas al tiu fakto: Fakte, ĝuste la 12-an de aprilo de 1987 estis inaŭgurita la monumento. La organizadon zorgas loka teamo (gvidata de la veterano Caeiro de SOUSA kun nepra apogo de nova / juna Jo-sé Luís MENDES). Helpemaj volontuloj, ĉefe el la municipoj de Barreiro, Moita kaj Montijo kontaktu ilin aŭ la sidejon. AM

Renkontiĝoj de Portugalaj Esperantistoj

I	Coimbra	1973.12.16
II	Montemor-o-Novo	1974.05.12
III	Porto	1975.06.07
VI	Lisboa	1976.06.17-20
V	Caldas da Rainha	1977.06.25-26
VI	Coimbra	1978.06.17-18
VII	Porto	1979.06.15-17
VIII	Setúbal	1980.06.13-15
IX	Faro	1981.06.19-21
X	Caldas da Rainha	1982.05.28-30
XI	Santo Tirso	1983.06.10-12
XII	Lamego	1986.06.07-08
XIII	Castelo Branco	1989.06.10-11
XIV	Aveiro	1990.06.23-24
XV	Lisboa	1994.10.10-11
XVI	Guimarães - Vizela	1996.06.08-10
XVII	Barreiro	1997.04.12-13

vas adeptajn. Cetere, klaĉoj asertas ke lisbona grupo da tiaj admiristoj organizos sabate je la 19:00 eĉ sidejan fiŝkaldronaĵan (t. n. buĵebasan) vespermanĝon omage al li, al kiu aniĝeblas per la telefono (01) 714 13 59 (ajnhore) kaj kiu kostos 1500\$00 al ĉiu partoprenonto... AM

MOVADO:

Expolingua Portugal'96: Esperanto preskaŭ sola!

ALBERTO ALVES

En 1996.10.24-26, jam por la kvara fojo, P.E.A. partoprenis en *Expolingua Portugal*, t.n. ekspozicio «pri lingvoj kaj kulturoj». Refoje en *Fórum Picoas* (Lisbono), post plurjara okazigo en *FIL*, la ĉi-jara evento ne portis konsiderindajn ŝanĝojn al la kutimo, nek ĝenerale, nek por la ĉeesto de nia asocio.

Sola novaĵo — tute maldetala estis ke ĉi-jare al P.E.A. estis proponita **senpaga spaco**, el kiu tamen pagendus 30 mil eskudojn por minimumaj elspezoj. Konsiderante ke en antaŭaj fojoj la budprezo ĉirkaŭis 200 aŭ 300 mil eskudoj (kiujn ni iel sukcesis pri-rabati kaj -subvencii...) tiu propono estis tuj akceptita de la estraro. Rimarku tamen ke

la propono aludis «spacon», ne «budon». Fakte, dum ĉiuj aliaj aspektis kiel normalaj, kutimaj, foirbudoj, tuta vico konsistis sole el starigitaj lignaj vandoj, sen lampoj nek frontono. Kompreneble, tio neniel ĝenis nian laboron kaj la budo de P.E.A. entute bonaspektis post aranĝo.

Videblis en ĝi diversaj esperantaj libroj sur la libro-serva rotacia montrilo, esperantaj periodaĵoj, televidilo kaj videilo (respektiva prunto de Jaime CORREIA kaj J. P. Rodrigues) kun la video-kurso *Mazi en Gondolando*, kasedilo kiu laŭtis la lastan *Vinilkosmo-kompil' 2* (vd. pĝ. 28), komputilo (prunto de António MARTINS) kun uzebla provversio de nia *WWW*-paĝo kaj la konkurso

«10 mil vortoj en 10 minutoj».

Deĵoris ĉiujn tri tagojn (10:00-19:00) António MARTINS kaj Franco SIMÕES, la matenojn ankaŭ «Ĝina» PEREIRA (◀), kaj la posttagmezojn vaĉe Zé Luís MENDES (◀), Vitor MARQUES, Susie CARVALHO kaj João OLIVEIRA; dume tre valoris la helpa deĵoro de Jaime CORREIA, Francisco MELO, Alcino ALVES (◀), Gonçalo NEVES kaj Faria de BASTOS.

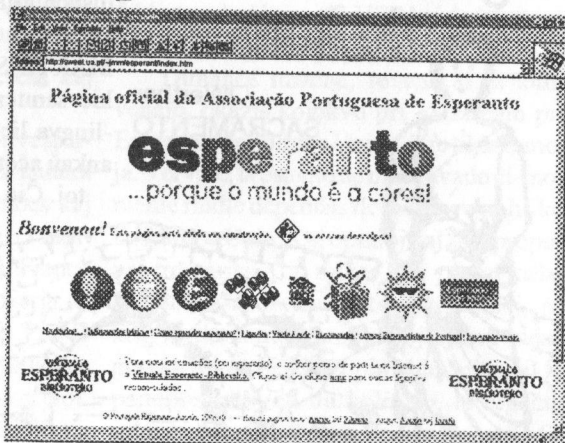
Alla vizitantoj, kiu ĝenerale atentis speciale nian budon, estis disdonitaj kelkaj centoj de faldfolioj «*para comunicar sem obstáculos*», kaj aparte interesataj homoj ricevis ankaŭ «*o esperanto num relance*» kaj kompletojn de *Esperanto — Língua viva 0-8*.

Pravigante la jam malnovan kritikon ke da «lingvoj kaj kulturoj» malmulta vario estas, *Expolingua '96* plu prezentiĝis kiel komerca foiro de lingvo-lernejoj kaj eldonejoj, kiu okupiĝas preskaŭ ekskluzive pri la angla kaj la franca, dum pli kaj pli malmultas la ĉeesto de kulturaj reprezentantoj de aliaj lingvoj kaj popoloj. Krom ni kaj la galega registaro fakte nenio aparta troviĝis en la salono; ebla motivo por la intereso vekita ĉe la vizitintaro. AM

MOVADO:

<http://sweet.ua.pt/~jmm/esperanto/>: jen ni, Portugala Esperanto-Asocio

«Kio estas tiu hieroglifeca skribaĵo ĉe kiu laŭdire P.E.A. atingeblas?» Fakte, kvankam Esperantistoj umas en Internet jam pli ol jardeko, por plej multaj el ni tiu agado restis mistera kaj sensignifa. Ĝis nun: kun retpoŝto jam tri jarojn, P.E.A. disponas nun pri vere potencega informilo: WWW-paĝon!

Imagu dokumenton sur komputila ekrano. Tekston kaj bildojn. Dokumenton kiun vi atingis pere de telefonlineo aŭ de alia retkonekto al la granda tutgloba komputilreto *Internet*. Tio ja signifas ke tio kion vi legos neniam estos malaktuala; vi ne legas malnovan kopion de tiu dokumento sed ĉiam la plej lastan version, kiun ties aŭtoro disponigis en sia komputilo. Tio estas esence la bazo de la programo "*http*" (*hypertext transfer protocol*, hiperteksta transiga protokolo), unu el la ĉefaj iloj de nuna *internet*-uzado (alia estas ekzemple la retpoŝto — *e-mail*) kaj la bazo de la t.n. *World Wide Web*, la Tut-Tera Teksaĵo, kiun konsistigas milionoj da tiuj dokumentoj, tutmonde interligitaj.

Tiun interligon oni atingas pere de la specialaj ecoj de la t.n. hiperteksto, kiu ebligas "ligi" kelkajn ŝlosilvortojn (kutime indikitaj per substreko) al alia sekcio de la sama dokumento aŭ al alia dokumento. Se elinter la listo de Honoraj membroj de P.E.A. la nomo de **Alberto Pedro da SILVA** (vd.

pĝ. 20-21) estas substrekita, komputilanto povas ĝin musklaki kaj atingi alian dokumenton kun lia kompleta membiografio. Ĉar tiu alia dokumento povas esti ĉe alia komputilo de alia uzanto, kiu mem enhavas siaVICE ligojn al aliaj dokumentoj, k.t.p., la tuta reto iĝas "navigebla" informfonto!

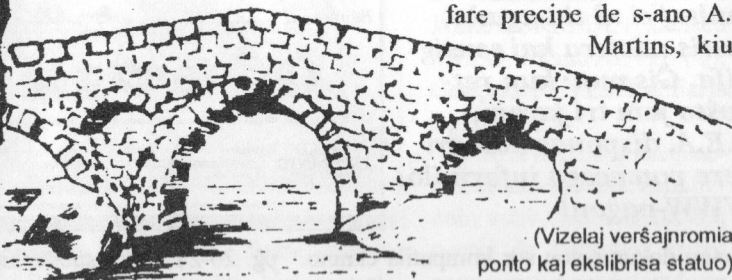
Kvankam *Internet* aĝas jam delonge, nur antaŭ unu jaro ĝi fariĝis ĝenerale konata kaj uzebla. Disponigo de informo hiperteksto (t.n. "[hejm]paĝo") al interesigantoj estas do nuntempe tre interesa disvastigrimedo.

La "paĝoj" de P.E.A., lokigitaj kaj atingeblaj en la supra adreso de la Avejra Universitato — dank' al klopodo de José MARTINS, kaj kreataj de Ricardo TOSCANO kaj António MARTINS, enhavas informojn pri esperanto portugallingve kaj esperantlingvajn tekstojn pri Portugalio kaj la landa movado. Ligoj al interesaj lokoj de la reta Esperantio ankaŭ uzeblas. Tiuj paĝoj ekfunkciis meze de Novembro kaj plu kompletigadas. Reagoj kaj disvatigo necesegas! AM

XVI-a R.P.E.:

Defio al la nuna stagnado de ĉia kulturo

□Werther
SACRAMENTO

Sabate, la 8-an de junio, je la 9:05 horo, starto disde la lisbona stacidomo Sankta Apolono de la inter-regiona vagonaro veturonta al Oporto kaj enhavanta en kelkaj el siaj kupeaj vagonoj gajan diversaĝan esperantistan grupon, konsistigantan certe heroan avangardon de la portugala esperantista movado! Cele al norda konata urbeto Caldas de Vize-la, kie supozeble la vorto "esperanto" estis trovinta neniam ian eĥon, ili tamen kaj spite ekvojaĝis por efektivigo de nova renkontiĝo kaj por obstine diskonigi sian lingvan taŭgan projekton.

Sed jam en la antaŭtago aliaj samideanoj estis vojaĝintaj tien aŭtomobile, por ebligi plenumon de la Renkontiĝa programo. Ili estis d-ro Faria de BASTOS kun pluraj gefamilianoj, ankaŭ nia kara António MARTINS kaj ankaŭ nia beletra stelulo

Gonçalo NEVES, kun sia juna edzino kaj filineto, ambaŭ ankaŭ samideanoj. Do ili ebligis tiel la efektivigon de la matenaj programeroj en la bela kaj bona kunvenejo lokanta centre de la urbeto kaj ĝentile disponigita de la loka komunumo. Intensiva esperanto-kurso estis gvidata de António MARTINS, Anĉjo, en apuda ĉambrego, kie samtempe estis vizitebla esperanto-lingva libr- kaj gazet-ekspozicio kaj kie ankaŭ aĉetebliis libroj kaj abonebliis gaze-toj. Ĉio estis tre lerte kaj bele aranĝita, fare precipe de s-ano A. Martins, kiu

(Vizelaj verŝajnomia
ponto kaj ekslibrisa statuo)

ofte estas la "ĉefingeniero" de tiaj aferoj...

Kiel anoncite, la IR-trajno kun sia geesperantista gaja ŝarĝo akurate alvenis al Vizela ĉirkaŭ la 16-a horo. La alvenantaro nombris iom pli ol 20 homoj: ja troa malfruigo de *Nia Bulteno* kaŭzis, ke multaj aliaj eventualaj interesiĝantoj ne povis sin prepari ĝustatempe por ekskurso daŭranta 2 tagojn... Malgraŭ pesimistigaj cirkonstancoj, ĉiuj facile trovis tranoktejojn, ĉu en pensionoj ĉu en malplikostaj restadejoj. Kaj vespere, en la belaj instalaĵoj de *Patronato*, situanta tuj post la loka preĝejo, s-ano António MARTINS, la vigla juna vic-prezidanto de PEA, aŭdigis sian akceptparoladon al la ĉeestantoj, kiuj atentokule sidadis laŭ du aŭ tri antaŭlokantaj benkvicoj de la kunvenejo. Inter ili elstaris la konata figuro de nia hispana samideano d-ro Alonso Núñez, prezidanto

de la Hispana Esperanto-Federacio kaj katedra profesoro pri Matematiko en Universitato de Santiago de Compostela, kiu tien venis akompanate de du kunlaborantinoj kaj invitite de PEA.

La esperantlingva prelego de Gonçalo NEVES sub la temo «Camões, de Camonius al Kamonio» montriĝis vere interesa kaj estis vigle aplaŭdita.

Je la 20-a horo, oni paŭzis por vespermanĝo. Poste, je la 22-a horo, okazis kultura spektaklo, kun deklamado el Camões kaj Pessoa. Ĉi-lastan partoprenis kaj ludis Gonçalo NEVES (deklamado de Pessoa), Franco SIMÕES (mimado de Pessoa) kaj Faria de BASTOS (deklamado de Pessoa). Pro la majstra ludado ili ricevis fortan aplaŭdon de la publiko. (Parenteze aldonendas ke prof. Alonso NÚÑEZ poste invitis ambaŭ rolintojn al vizito al lia Santiago de Compostela, por ripeto de tiu spektaklo antaŭ niaj hispanaj samideanoj, ja efektiviginta sukcese, okaze de la 500-a jariĝo de Universitato de Santiago de Compostela, la 4-an de julio).

Finiĝis tiu unua tago de la Renkontiĝo per piana ludado de pluraj muzikaĵoj fare de Flávia BASTOS, nevino de nia prezidanto, vekantaj grandan plezuron ĉe la aŭskultantoj, kiuj tondre kaj ripete aplaŭdis. Ja tiu knabineto montris grandan muzikan talenton! Tiu parto estis sekvita de prezentiĝo de J. P. Rodrigues, juna nova samideano, kiu tre lerte kantis kaj esperante kaj portugale plurajn kanzonojn modernstilajn, kiuj finiĝis per la triopa kantado fare de li, Rikardo kaj Anĉjo, de populara kanzono *Ho branço, ho branço bela* en premiera esperanta versio (traduko de Anĉjo), kio al ĉiuj vere plezurigis. Ludo de pluraj skeĉoj fare de tre talentaj gefamilianoj Bastos (Joana, Flávia, Tiago kaj Gustavo, aldona de la 5-jara Sara NEVES), kie Tiago pli kaj pli montriĝas tre kapabla,

metis finan punkton al tiu rememoriginda sabato en la salonego de la bela urbeto Vizela — cetere plurfoje interrompita de elektro-ĉesoj, dum kiuj “blinde” (kaj majstrege) pianis Franco SIMÕES kaj kiujn fine “venkis” la fakleron de Alcino ALVES kaj de kapitano António ALMEIDA.

Dimanĉe matene, revene al la kunvenejo, okazis kolokvo pri «Strategio pri Esperanto en Eŭropa Unio». Tre tikla temo, ja. Ververe, la estonto de nia movado ĉi-momente multe dependas de la lingva politiko de Eŭropa Unio. Kaj opinioj kaj solvpropoj tre varias. Ĉio mikse kun pluraj kaŝaj kaj malkaŝaj interesoj kaj interesuloj, ĉe kiuj la ekonomiaj problemoj ankaŭ ludas gravan rolon. Sed laŭ opinio de kelkaj el la partoprenintoj en tiu kolokvo, la reganta rolo de la angla lingvo, kiu kvankam oficiala samrajte kiel la ceteraj, fakte estas la plej ĝenerale uzata de ĉiuj eŭropaj gravuloj, vekas fortan maltrankvilon flanke de tiuj, kiuj batalas por la adopto de lingvo vere neŭtrala por internacia uzado. Faria de BASTOS, António MARTINS, Alonso NÚÑES, kaj ankaŭ du el la lokaj ĉeestantoj, kleraj homoj, konigis siajn opiniojn pri tiu grava problemo, kiu ankoraŭ nun tre malproksimas de taŭga solvo.

Post tagmanĝo, invitite de la komunuma estraro, la renkontiĝaj esperantistoj ĝuis tre agrablan aŭtobusan ekskurson al la najbara historiera urbo Guimarães, lulilo aŭ naskurbo de nia nacio. La vetero helpis, la suno brilis en blua ĉielo, kaj gvidate de kompetentaj ĉiĉeronoj, kiaj d-ro Faria de BASTOS, naskiĝinta en tiu regiono (kvankam en la rivala Vizela!), ni ĉiuj piede trapromenadis la malnovajn kvartalojn, vizitis la famegan kastelon, poste denove aŭtobuse veturis ĝis la konata monto *Penha*, kiun ni surgrimpis per telfero ĝis la supro, kiun ĉiuj

detaleme vizitadis, rigardis la turismaĵojn kaj ĉefe admiris la belegan vastan pejzaĝon de tie ĝueblan.

Reveninte al Vizela kaj post la vespermanĝo, ĉiuj reiris al la kunveneja salono, kie kun kutima raviĝo ni povis aŭskulti la fado-sesion en esperanto kaj en la portugala, kiam la grupo Fera Pordo, konsistanta el tri gitaristoj (du ludantaj per t.n. portugala gitaro kaj unu per "internacia" gitaro) kaj kvar kantistoj — inklude de Faria de BASTOS), ludis kaj kantis plej belajn fadojn.

Lunde, la 10-an de junio, "tagon de Portugalio", en la kunvenejo, la Renkontiĝo alproksimiĝis al sia fino kun prelego en portugala lingvo titolita «Lingva portugaleco — esperanto kiel instrumento: Kultura suvereneco kaj rajto je la lingvo», de Faria de BASTOS. Tre interesa klera prelego, kiu bedaŭrinde ne havis tiom da aŭskultantoj, kiom ĝi meritis. Pro sia graveco la teksto indas publikigon en *Nia Bulteno*. Sekvis gazetara konferenco, kiu rezultigis la publikigon de kelkaj artikoloj pri esperanto en la regionaj gazetoj.

Menciindas, ke sabate, la 8-an de junio, nia kara prezidanto Faria de BASTOS estis interjuvita ĉe Radio Vizela, de la 11-a ĝis la 12-a horo kaj duono (tuttempe) en la programo *Grande Auditório*. La demandoj fokusiĝis la lingvon Esperanto, ties movadon kaj la lingvan problemon de Eŭropa Unio.

Kaj post la adiaŭaj vortoj de nia Prezidanto, la plimulto direktis sin al loka fama restoracio, kie oni povis gustumi multajn regionajn frandaĵojn.

Fine, la reveno. Unuj, aŭtomobile. La plimulto, vagonare. En ĉiuj, la koroj batis pli forte, ĉar plia guto estis falinta en la esperantan kampon kaj ni scias ke... guton post guto, konstante frapante, la akvo traboras la monton granitan! □

81-a UNIVERSALA KONGRESO:

Fondiĝis du novaj fakasocioj

Sociallaboristoj

En la UK en Prago fondiĝis nova esperanta fakasocio "Asocio de Sociallaborantoj Esperantistaj", kiu celas interŝanĝi spertojn inter sociallaborantoj en diversaj landoj, konatigi socialan laboron inter esperantistoj, disvastigi la internacian lingvon inter sociallaborantoj, kaj ellabori fakan vortaron. La fondkunvenon partoprenis preskaŭ 20 personoj. Oni elektis estraron de ses personoj, kiuj funkcios dum trijara periodo tiel, ke du estraranoj estas elektitaj ĉiujare, laŭeble dum la UK. Prezidanto: Soile LINGMAN, Svedio; Vicprezidanto: Ursula KOLSCH, Germanio; Sekretario: Ingebjorg RAMBJOR, Norvegio; Kasisto: Birgit BRENANDER, Svedio; Membroj: Irmeli TANSKANEN, Suomio; Gunilla ALMER, Svedio. En 1997 la jarkunveno verŝajne okazos pentekoste en Stuttgart, en la kongreso de Eŭropa Esperanto-Unio. Informas: Soile LINGMAN, ✉ Vasterasgatan 4, SE-11343 STOCKHOLM.

Saŭnamikoj

AMIKOJ DE SAŬNO, la plej nova faka asocio en la movado, kies fondon proponis s-ro LEE Chong-Yeong dum la UK en Tampere (vd. *Jarlibron 1996* p. 68) serĉas hejmlokon kaj aktivajn geanojn. Anoncu vin al Pentti MAKKONEN, ✉ Ansapolku 1, FI-40630 JYVÄSKYLÄ, aŭ rete al Matti LAHTINEN, ✉ matlah@jiop.fi. □

81-a UNIVERSALA KONGRESO:

Historian kongreson en Prago

□Faria de BASTOS

Prago gastigis ĉi-jare la 81-an Universalan Kongreson de UEA. La Universala Kongreso estis jam planita por 1992 en Prago, sed problemoj fontantaj el la nestabila ekonomio de Ĉeĥio malebligis finfine ties tiaman okazigon (Vieno anstataŭis Pragon kiel gastiganta urbo).

Aliĝis al la Kongreso 2971 homoj el 66 landoj (laste, la kameruno Victor NTO-NTO, forkaptita de fremdaj soldatoj dumvoje al UK).

La solena inaŭguro okazis antaŭtagmeze, dimanĉe, la 21-an. Gastis la solenaĵon ses ambasadoroj kaj ankaŭ membroj de la Honora Komitato. Inter aliaj eminentuloj, sendis al la Kongreso salutajn mesaĝojn Vaclav Havel, ĉeĥa prezidento, BOUTROS Boutros-Ghali, ĝenerala sekretario de Unuiĝintaj Nacioj, Federico Mayor, ĝenerala direktoro de UNESCO, kaj kardinalo Miloslav VEK, ĉefepiskopo de Prago.

La reprezentantoj de la diversaj landoj laŭ ĉi-ties alfabeto vico salutis sur la scenejo la Kongreson kaj la kongresanojn nome de siaj landoj kaj asocioj. La PEA-prezidanto tie kaj tiam reprezentis Portugalion kaj PEA-n. La komitatajn kunsidojn ankaŭ partoprenis PEA-prezidanto.

La Nobel-premiito Prof. Reinhard SELTEN, iama vicprezidanto de la Germana Esperanto-Asocio, prelegis pri la Ludteorio kadre de la Internacia Kongresa Universitato. Same li aŭtografis la libron (sian kaj de Prof. Jonathan POOL), *Enkonduko en la Teorion de Lingvaj Vetoj. Ĉu mi lernu Esperanton?*, kiu aplikas la faman Ludteorion al Esperanto.

La tritaga "Nitobe-simpozio" de internaciaj organizaĵoj pri lingvo por la internaciaj paco kaj demokratio estis organizita de UEA paralele al la U.K. En ĝi partoprenis reprezentantoj de UN, UNESKO, Eŭropa parlamento, internaciaj neregistaraj organizaĵoj kaj de UEA. La nomo Nitobe estis elektita omaĝe al la fama japana diplomato kiu kiel ĝenerala sekretario de Ligo de Nacioj, raportante pri lingvaj problemoj en komunikado kaj pri Esperanto, nomis ĝin en 1921 «la motoro de internacia demokratio».

La Internacia Infana Kongreseto, konsistinta el 44 infanoj el 22 landoj, okazis en Rabyň na Slapy gvidate de prof. Christopher FETTES. La infanoj muzikis kaj kantis en kongreseja halo meze de la Kongreso kaj dum la solena malfermo. Tiago, la sola portugala reprezentanto, datrevenis kaj, akompanate de multlandaj amikoj, blovis la 11 kamdelojn en la kuko ekhavita por la datrevena festeto en la kongresejo mem.

El la Kongreso eliris la "Manifesto de Prago", kiu eldiras kiel «esencaj por efika kaj justa ordo» la principojn de demokratio, transnacia edukado, pedagogia efikeco, plurlingveco, lingvaj rajtoj, lingva diverseco kaj homa emancipiĝo.

Dimanĉe, revene el la Kongreso, en la flughaveno en Prago, la bubo Tiago esprimis dezirojn esti enkondukita unuafoje al la Nobel-premiito prof. Reinhard SELTEN kaj aliffoje al la UEA-prezidanto prof. LEE Chong Teong, kaj ambaŭ deziroj plenumiĝis. Eble mejloŝtono en la vivo de estonta plenkreska esperantisto! □

MOVADO:

Ĉu tro facila cedo?

En la n-ro 083 de *Eventoj*, 1995.08.01, mi legis artikolon "Fiaskoj kaj renaskiĝo en Bulgario", de la prezidanto de B.E.A.

En tiu artikolo prof. d-ro Kiril Popov sciigas pri kelkaj Esperanto-aferoj, kiuj fiaskis. Mi komentarios nur pri «la mondfama Esperanto-kursejo en Pisanica ne funkcias». Tiu Esperanto-kursejo estis tiel fama, ke en nia lando Hispanio plurajn fojojn mi aŭdis pri ĝi. Do, mi decidis ĝin viziti dum antaŭvidita vojaĝo al Bulgario. Estus preferinde, ke mi ne estus irinta tien. Mi estis konsternita, rigardante la staton, en kiu troviĝis la forlasitaj aŭtobusoj, kiuj iam alportis al Pisanica entuziasmajn homojn, amantojn de Esperanto. Ili rustas kaj putras ekstere sen iu ajn ŝirmilo.

De antaŭ longe finiĝis la Esperanto-kursoj, kaj nun ĝi funkcias kiel malbonkvalita hotelo, de kiam la urbestro de Smoljan alproprigis la Esperanto-kursejon. Nek ekstere, nek interne iu ajn zorgas kaj ĉio iom post iom difektiĝas. En montaro kaj en tre bela loko la statuo de Zamenhof, kiu troviĝas en la korto de la Esperanto-kursejo, kaj la verda kvinpinta Esperanto-stelo sur la tegmento de la konstruaĵo estas la mutaj atestantoj de pli bona pasinta tempo por Esperanto.

Ankaŭ mi estis informita pri simila afero apud Sofio. En montaro Vitoŝa ekzistas monto-domo «Esperanto», kiu estis forprenita de BEA far la urbestro.

Multaj bulgaraj esperantistoj plendas pri tiuj maljustaj decidoj, sed, laŭmia opinio, ili tro facile submetiĝas al decidoj de urbaj respondeculoj. Nun, oficiale, totalismo malaperis, kaj ĉiuj homoj rajtas sufiĉe libere sin esprimi. **Martin BUSTÍN Benito, ES**

10-a KEK-Konferenco en Lisbono

De la 27-a de oktobro ĝis la 4-a de novembro okazis la unuan fojon en Portugalio Konferenco de la Kolektivo Esperantista Komunista, internaciista kunveno kiu okazas ĉiujare. Pasintan jaron ĝi okazis en Sankt-Peterburgo (Rusio). Ĉi-jare, invite de portugalaj KEK-anoj, ĝi okazis en nia lando, en Lisbono. La kunveno estis pruntita de Sindikato de Centrlandaj Fervojistoj kaj situas en salono interne de la stacidomo Rossio. Okazis vizito al portugala komunistpartia laborcentro Vitória, kie la konferencanoj estis kamaradece akceptitaj. Dum la tutsemajna kunvenado, du tagoj estis uzataj por ioma distrado, nome vizito al la malnovaj kvartaloj de Lisbono kaj vizito al urbeto Sintra. **WS**

Aalen & Stuttgart'97 Eŭropa Esperanta Kultura Semajno

1997.05.10-1997.05.13, Esperanta Kultura Festivalo en Aalen; 1997.05.13-1997.05.16, Eŭropa Junulara Parlamento en Stuttgart; 1997.05.16-1997.05.19, Eŭrop-Unia Esperanto-Kongreso en Stuttgart

En 1997 okazos tri gravaj kaj grandaj aranĝoj, kiuj estas forte interplektitaj. Ili kombinas du celojn: prezenti interesan kaj distran programon al Esperantistoj kaj plialtigi la publikan reputacion de Esperanto kaj plikonatigi la lingvon kaj ĝian kulturon. Certe estos plej interese partopreni ĉiujn tri aranĝojn, sed kompreneble vi povas ĉeesti kelkajn el ili.

✉ Esperanto-Stuttgart, Dachtlerstraße 21, D-70499 STUTTGART
☎ 0049 711 860 15 20. ☐

MOVADO:

Pri la kostoj de radikaleco...

«Komuniko de “Esperanto” Radikala Asocio:

[...] La Europa Komisiono aprobis la studoprojekton pri «Kostoj de (ne)komunikado en Eŭropo», prezentita de “Esperanto” Radikala Asocio. La projekto, sub la aŭspicio de la '94-nobelpremiito pri ekonomiko Reinhard SELTEN, estos financata 55%-e, kaj ebligos informi pri esperanto la plej vastan nombron iam ajn atingitan da politikistoj, entreprenistoj, instruistoj: 100 000 personojn! (Ni memoru ke la Eo-movado komenciĝis per multekosta dissendado, fare de Zamenhof, de 10 000 ekzempleroj de la Unua Libro). Tamen tiu ĉi projekto plenumiĝos nur se oni trovos antaŭ la jarfino la restantajn 60 mil USD kiujn la Eŭropa Komisiono ne pagas. Se tiu ne okazos, ERA (kaj la movado) devos forlasi la projekton. Tial ni alvokas ĉiujn esperantistojn kaj E-organizaĵojn en la mondo: Unuigu viajn fortojn al niaj, tre malgrandaj... kontakto nin, kunlaboru, financu tiun iniciaton!

Kontribuoj al nia UEA-konto **erad-p** aŭ per sendo de kompleta kreditkarta numeraro, indikante la sumon kaj valuton elverŝitan, al ☎ 0039 66 880 53 96 ✉ Via Torre Argentina 76, I-00186 ROMA RM, Italio ☐ <E.R.A.@agora.stm.it>.

Per la samaj adresoj vi povas demandi al ni pliajn informojn pri la Projekto, pri niaj agadoj kaj de la Radikala Partio.» **Giorgio PAGANO (ERA)**

«Komuniko de Universala Esperanto-Asocio:

Lastatempe “Esperanto” Radikala Asocio (ERA), per diversaj komunikoj, petas financan subtenon de esperantistoj por projekto titolita «Kostoj de (ne)komunikado en Eŭropo».

Ĉe la 81-a U.K. en Prago, ERA petis aŭspicion de U.E.A. por tiu projekto. Post diskuto, la estraro de U.E.A. malakceptis tiun peton, pro jenaj konsideroj:

- ni dubas, ĉu ERA donas taŭgan kadron por produkti internacie aprobindan raporton;
- ni kun bedaŭro devas konstati, ke la antaŭaj agadoj de ERA, okazante sen adekvata konsultiĝo kun U.E.A. kaj niaj kunlaborantaj instancoj kaj ofte haste preparitaj, ne malofte efikis negative en la koncernaj medioj;
- multaj esperantistoj en Italio kaj alilande raportis malbonajn spertojn en siaj provoj kunlabori kun ERA tra la lastaj jaroj.

Per tio U.E.A. ne volas nei la agemon kaj certagradan sukceson de ERA, kiam temas pri subvencipetoj kaj similaj agadoj ĉe politikaj kaj edukaj instancoj.

Tamen ni substrekas, ke por longdaŭra agado sur firma bazo necesas pli da vera konsultado kaj kunlaboro kun aliaj organizaĵoj de la Esperanto-movado, kaj pli da publikeco pri la financaj kaj aliaj rezultoj de la projektoj.» **Osmo BULLER (U.E.A.)**

Pro la lastatempa rezigno de ERA pri FUNDAPAX, necesas ke iu zorgu pri la adresaro de interesataj lernejoj, klasoj kaj instruistoj (entute 76 adresoj de 29 landoj), kompilitan de Bern WHEEL, kaj renomitan FUNDAPAX 2. Aldonoj, korektoj kaj informpetoj de Kent JONES, Komisiito pri Klerigo, ELNA, ✉ 5048 N. Marine D6, Chicago, IL 60640, Usono ☎ 001 312 271 86 73 ☎ 001 312 561 65 82 ☐ <102252.3271@compuserve.com>. ☐

Inquérito aos sócios

Apesar de uma grande adesão inicial, poucos têm sido os inquéritos recebidos nas últimas semanas. **Apelamos** a todos os sócios que ainda não o fizeram para **enviarem o seu inquérito** o mais brevemente possível. O **envelope sem franquia** enviado junto com o inquérito só é **válido até ao fim de Dezembro!** Os resumos estatísticos da totalidade de respostas recebidas serão publicados no *Nia Bulteno* assim que estejam processados e permitir-nos-ão conhecer melhor o perfil da Associação e planear sobre ele o nosso trabalho na divulgação, ensino e aplicação da Língua Internacional. AM

MOVADO:

Oficiale en Irano!

Aktivuloj de IrEJO (Irana Esperantista Junulara Organizo) sukcesis registri la oficialan esperanto-instituton "Sabz Andishan" ĉe la registraj instancoj. Tiu havas juran personecon, kaj povas tegmenti IrEJO-n kaj IrEA-n (Iranan E-Asocion). Laŭ la irana leĝo ne akcepteblas fremdaj nomoj por registritaj asocioj — tial la nomo "Sabz Andishan", kiu signifas perse "verdpensularo". Tiu ĉi oficialigo pruvis, ke malgraŭ deĵardekaj misasertoj tamen eblas asocia aktivado en Irano, kaj la situacio dependas de la esperantistoj mem. Planatas diversaj projektoj (regionaj filioj, profesiulo en la instituto k.t.p.) kaj necesas konsiloj, sugestoj kaj konkreta kunlaboro. Kontaktu M.Reza TORABI, ĝeneralandirektoron ✉ P.O. Kesto 17765-184, Teĥran, ☎ 0098 21 662 69 13, 📠 0098 21 605 40 90, 📧 <karimi@eco.atu.ac.ir> el *Eventoj*

JUNULARA MOVADO:

PEJ iĝas L.S.!

Post longe prokrastita decido, Portugala Esperanto-Junularo iĝis finfine Landa Sekcio de TEJO (Tutmonda Esperantista Junulara Organizo) por Portugalio. Tiu decidon (punkton 17) aprobis la Komitato de TEJO dum la I.J.K. (Internacia Junulara Kongreso) okazinta lastsomere (en 1996.07.29-08.05) en Güntersberge, DE, (kiun bedaŭrinde ĉeestis neniu PEJ-ano). Iĝinte L.S. de TEJO, PEJ rajtas rekte influi kaj kundecidi la ĝian politikon kaj agado, per la voĉo de sia reprezenta komitatano (A), posteno kiu nun okupas Rikardo (vd. sube); la komitaton ankaŭ membras B- (rekte elektitaj de la individua membraro de TEJO; Ancxjo estastio) kaj C-komitatanoj (nomumitaj de la aliaj komitatanoj). La nunaj membroj de PEJ iĝas tiel aligitaj membroj de TEJO, sed ja plej multajn avantaĝojn ĝuas la individuaj membroj — nome ricevado de *Kontakto!* Nune L.S., jen plia motivo por ni-ĉies PEJ-laboro! Ancxjo

Rikardo germanien!

Konata aktivulo de P.E.A. kaj PEJ, entuziasmega esperantisto kaj neŝanĝebla junulo, Ricardo TOSCANO, decidis pasigi sian 23-an vivjaron en "Geĥmanio", kiel *Erasmus*-studento medicina en la Universitato de Stuttgart. La forveturo okazis la 17-an de oktobro kaj reveno estos somere. Li lasas vakaj la postenojn PEJ-sekretarion (kiun okupas nun Zé Luís MENDES) kaj periodaĵan bibliotekiston (pri kiu vi povas legi en pĝ. 23) kaj plu aktivos por la portugala movado kiel A-komitatano de PEJ ĉe la Komitato de TEJO.

Rikardo, kara amiko, ni deziras stultegan sukceson al vi eksterlande! PEJ

AtlantPlon'96

Jam la kvaran fojon Portugala Esperanto-Junularo invitas al komuna amuziĝo dum la t.n. San-Martena Somero. Ĉi-jare la Atlantika Plongado okazos la semajnfinojn 11.30-12.01 de novembro, tuj post la junulara intensiva dusemajna kurso kiun organizas PEJ. La renkontiĝo okazos ne en Troia, kiel en antaŭaj jaroj sed en Vimeiro, ĉe Vítor MARQUES, kun pli bonaj kondiĉoj. Interesatoj anonciĝu tuj!

Ancxjo

BEJO datrevenas

BEJO (Brazila Esperantista Junulara Organizo) havas novan estraron ekde sia julia kongreso en Ribeirão Preto. Ĝin gvidas kiel prezidanto Daniel Oliveira SANTOS, UEA-JD en Campinas. Novaj kontaktoj ✉ Caixa Postal 1097, BR-13031-210 CAMPINAS SP, dsantos@correionet.com.br.

BEJO festosian 30-jariĝon venontjare, dum kongreso kiu okazos en Curitiba, (ŝtato Paraná), samtempe kun la 33-a Brazila Kongreso de Esperanto. □

HURAi landlime

Dum la MEJK'94 (Mez-Eŭropa Junulara Konferenco) en Trebič, ekestis la ideo inter hungaroj kaj aŭstroj, okazigi komunajn unutagajn renkontiĝojn proksime al la landlimo kaj antaŭ inviti speciale junaj slovakojn. Nomo estis baldaŭ trovita por la aranĝo: HURA! Unue estas Esperanta vorto, kiu esprimas ĝojon kaj due kompreneble estas mallongigo, kiun la E-ista animo ja tiom ŝatas, nome por Hungara Unutaga Renkontiĝo kun Aŭstroj. La unua HURA do planiĝis por februaro. Preparlaboro apenaŭ ekzistas. Per retroŝto mi interkonsentiĝis kun Lariko pri dato kaj loko, el trajnhoraro mi fosis taŭgan konekton kaj per komputilo mi produktis informon, kiu sendiĝis al interesitoj. Jen ĉio. Hungaroj faris samon siaflanke.

Kial ni entute volas fari tion? Ekzistas diversaj kialoj. Estas bonega maniero doni eblecon al novuloj, kiuj antaŭ nelonge lernis la lingvon, dum unu tago sen grandaj elspezoj ekzerci ĝin kaj ekkoni unuajn

E-ajn amikojn. Por aliaj estas ebleco renkonti malnovajn amikojn kaj dum unu tago bone amuziĝi en Esperanta medio. Krome tiaj renkontiĝoj sen tranoktado ne postulas organizadon kaj enkasigon de mono ktp.

La unua HURA gvidis nin al la hungara urbo Győr, la dua al la Slovaka urbo Bratislava kaj la tria denove Hungario, al Mosonmagyaróvár. Ĉiam partoprenis inter 20 kaj 30 homoj. Ĉiam ekestis de mem interesa kaj amuza programo, foje eĉ streĉa. Principe temas pri kombino de urbotravigado kaj bierumado en trinkejo. Planoj por venontaj jam ekzistas. Venonte oni renkontiĝos en la aŭstra-hungara limurbo Sopron februare, kaj poste iam maje, kiam pli varmas, Nora kaj Palma invitas al familia domo en suda Hungario.

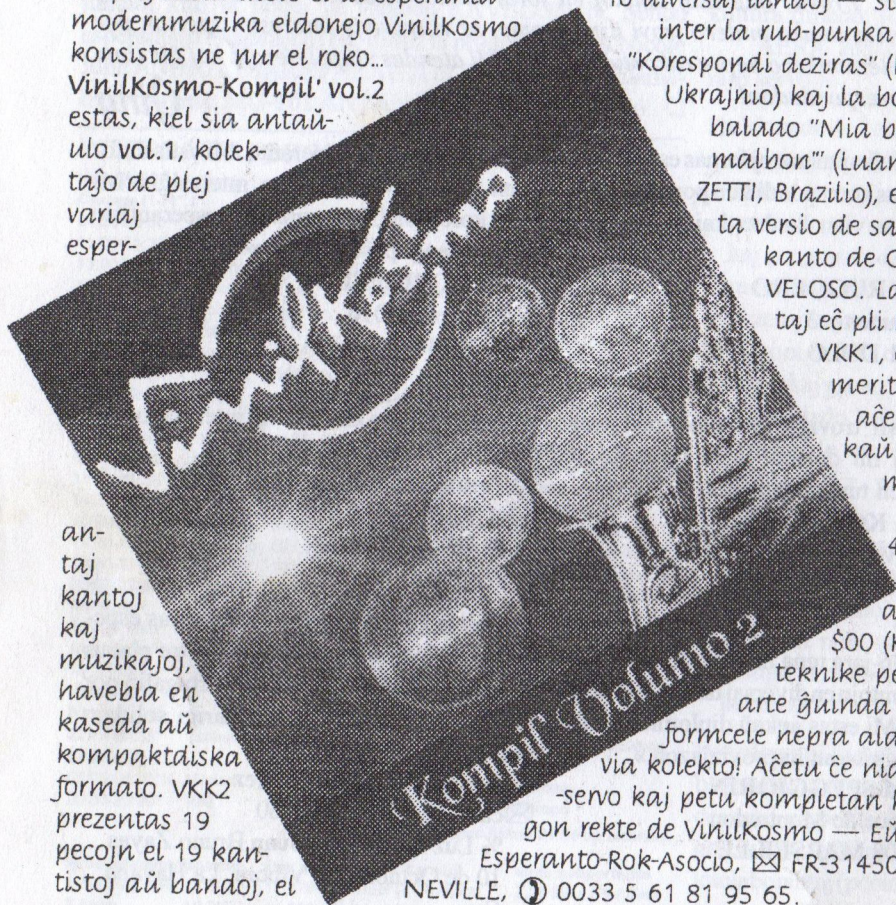
Ĉiukaze ne videblas fino de la sukceso. Mi persone nur povas konsili al homoj en limregionoj provi organizi ion similan. Indas certe por vi mem kaj estas privarbebla programero por viaj komencantoj.

Axel LEITNER (A.E.J.)

Vinilkosmo - Kompil' 2: Ne nur Rok'!

La plej lasta titolo el la esperanta modernmuzika eldonejo VinilKosmo konsistas ne nur el roko... VinilKosmo-Kompil' vol.2 estas, kiel sia antaŭulo vol.1, kolektaĵo de plej variaj esper-

antaŭaj kantoj kaj muzikaĵoj, havebla en kaseda aŭ kompaktdiska formato. VKK2 prezentas 19 pecojn el 19 kantistoj aŭ bandoj, el

10 diversaj landoj — stile disaj inter la rub-punka roko de "Korespondi deziras" (Piĉismo, Ukrainio) kaj la bosanova balado "Mia bon' mia malbon'" (Luanda COZETTI, Brazilio), esperanta versio de samtitola kanto de Caetano VELOSO. Laŭ multaj eĉ pli bona ol VKK1, ĉi disko meritas certe aĉeton ankaŭ pro sia malalta prezo: 4200\$00 (CD) aŭ 2500 \$00 (K7), por teknike perfekta, arte ĝuinda kaj informcele nepre aldono al via kolekto! Aĉetu ĉe nia Libro-servo kaj petu kompletan katalogon rekte de VinilKosmo — Eŭroka, Esperanto-Rok-Asocio, ✉ FR-31450 DONNEVILLE, ☎ 0033 5 61 81 95 65. AM

Directora: Olga ALMEIDA

Redactor: António MARTINS

Propriedade de Associação Portuguesa de Esperanto
Pessoa Colectiva nº 501 547 312

Redacção, Administração, Composição e Impressão:

Rua Dr. João Couto 6 r/c A, PT-1500 LISBOA

Registo nº 110 966 — Depósito legal nº 21 871/88